

Iurretako berbeta eta literatura: sator hegalariaik

Xabier Boveda • Joseba Sarrionandia

Saio eta Testigantza, 267

978-84-9172-406-3

2024 - 448 or. - 17 x 24 cm

120 argazki eta irudi

25,00 €

Iurreta Euskal Herriko, Bizkaiko, Durangaldeko herri txikia da. 1877an 1352 biztanle zituen baserri giroan bizi zirenak, 1920an 1798. Hain txikia zen ze, 1926-1990 bitartean desagertu egin zen mapa politikoetatik. 1950eko hamarkadan, Ibaizabal errekararen erriberetan fabrikak kokatzen hasi ziren, burdina, papergintza eta makina-erreminta sektorekoak batez ere, eta, industrializazioarekin, hiri txiki bat hazi zen herriaren barruan, Montoia. 1991n, udalerrien mapetan berriz agertu zenean, Iurretak 4901 biztanle zituen. 2023an, 3738 ditu.

Herri txiki-txikia orduan, baina hizkerari eta kulturari eutsi diena, eta kofradiei, eta politizazioari, eta beste gauza askori, bizimodu modernoan sarturik ere, eta globalizazioa saihestu gabe. Hortxe jaio da liburu hau, XIX. mendetik egunok arte Iurretan euskaraz idatzitako gauzak biltzen dituen. Egunero zapaltzen den izen-mapa, erdarara itzulpenik ez dutelako ahaztutako berbak, sinesteko birkontatu beharreko gertaera harrigarriak, presentera arte luzatzen den gure historia gogaikarria, ume migrante batzuen euskalduntasun sortzailea, eta abar. Liburu hunkigarria eta derrigorrezkoa bada iurretarentzat, nondik datozen jakiteko eta nora joan nahi duten pentsatzeko, ederra eta argitzailea da beste edozein euskaldunentzat ere.

Pasarte aipagarriak irakurriko dira, esate baterako: «Gure hizkuntzaren altxorra ez dago liburu honetan, baizik eta zeure ezpainetan. Goizero, izartu eta ezti tanta bat bezala senti dezakezu ezpain ertzean». Baina, bai, liburu honetan ere badago altxor hori, sekulakoa. Segurua da euskarak munduan lekua izango duela, iurretaren artean baduelako.

XABIER BOVEDA, Bilbon jaioa (1961-04-14, Errepublikaren egunean), Euskal Filologia ikasi zuen, eta Durangoko Institutuko irakaslea izan da luzaroan, erretiratu den arte. Ibaia beste aldean bizi da, Ebroko zubiaren aurrean, Iurretara begira.

JOSEBA SARRIONANDIA, Iurretarra jaiotzez (1958-04-13, Errepublika eguna Eibarren), zazpi urte zituela aldatu zen familia Durangora. Soziologia eta Filologia ikasi zuen Bilbon, baina idazlea da. 1980tik kanpoan ibili ondoren, 2021ean itzuli da sorlekura.

